

og jeg tror, at Folketinget forstår det lige så godt, som regeringen har gjort det.

Vi fik den offentlige gæld nedbragt til et samlet beløb, som Lagtingets projekt er indrettet til at kunne nedbetale over 20 år til den nuværende 5 pct.s markedrente.

Der lå vel en selverkendelse i regeringens imødekommenhed, men derfor skal det ikke skorte på tak fra min side og ligeledes en tak til Folketinget, der hidtil har vist stor forståelse for denne aftale.

På Færøerne er der en lige så stor følelse af lettelse over vores forbedrede udsigt til økonomisk overlevelse, som finansministeren og statsministeren har udtrykt deres politiske lettelse over, at vore to lande nu kan normalisere vores forhold. Det ville vel være en dystert udsigt for enhver statsminister at skulle præsidere over opløsningen af et rigsfællesskab.

Færøerne kommer så til at overtage Finansierings- og Erhvervsfremmefonden, og dermed har vi så en mulighed for at få mere dynamik i vores økonomi igen på markedsvilkår. De bindinger, som låneaftalerne fra 1992 til 1994 pålagde os, og som jeg nu i 6 år har raset over fra denne talerstol, ofte mødt med overbærende, nedladende smil, er nu løst, og vi kan få mere råderum over vore egne affærer og kan få pusten igen. Og det er vel også i erkendelse af, at regeringen gjorde os en bjørnetjeneste, da den ikke helt forstod Lagtingets ihærdige forsøg fra 1989 til 1992 på at reducere den offentlige sektor, men at man i stedet greb ind med hårdhændet hjælpsomhed for at tvinge tingene på plads. Men når enden er god, er altid godt.

Denne sommer er vel enden på første fase i indretningen af et nyt Færøerne og måske et nyt rigsfællesskab og vil for os færøske politikere føles lige så befriende som at være vågnet op af en ond drøm. Men som vi siger på færøsk: Hunden er ikke halvbanket endnu.

Vi har siden åbningsdebatten for få uger siden haft lagtingsvalg på Færøerne og dannet nyt landsstyre med Folkeflokkens i spidsen. Og hvad mon dette så indebærer? Lad os se lidt på det:

Folkeflokkens er som bekendt et borgerligt og dermed et moderat selvstyreparti. Vi ønskede en aftale med regeringen, som vi fik. Aftalen er i hus, og den danner grundlaget for et fremtidigt samarbejde.

Folkeflokkens har ellers i valgkampen og nu efter dannelsen af det nye landsstyre foreslået, at Færøerne og Danmark forhandler om noget,

der ligner den islandske selvstyremodel fra 1918, i stedet for hjemmestyreordningen, og at forhandlingerne kan begynde nu i vinter. Og denne model, der som sagt er en formel, som vi kan arbejde videre på, forudsætter f.eks. et fortsat medlemskab i et rige, men helst fremover mellem to jævnbyrdige, selvstændige, suveræne lande med hver sin grundlov, men med f.eks. fælles kongehus, møntenhed, nationalbank og højesteret.

Færøerne sikres i princippet fuld kompetence på alle lovgivnings- og forvaltningsområder. Danske borgere skal have samme pligter og retigheder på Færøerne, som færøske statsborgere vil have i Danmark, og omvendt. Det er vel en tilforladelig måde at sige på, at når det drejer sig om højere undervisning og helbred, kan vi ty til danske institutioner, selv om det skal blive efter fornyede aftaler.

Færøerne får sin egen EU- og udenrigspolitik, hvor vi også efter aftale og mod betaling kan trække på danske udenrigstjenester i andre lande. Vi har forestillet os et færøsk medlemskab i NATO efter islandsk forbillede, dog uden militærtjeneste, og at forsvarsanliggender på Færøerne kan udlejes efter aftale.

Disse og andre ændringer samt en færøsk grundlov er dog selvfølgelig betinget af to ting, nemlig først, at der bliver enighed på Færøerne og enighed med Danmark om disse ændringer – hvilke af dem der end måtte komme i aftalen – og dernæst, at vi får en folkeafstemning om denne ændring samt om en mulig ny færøsk grundlov.

Hvis jeg skal sige det sammenfattende, kan man vende den gældende hjemmestyreordning på hovedet. Hjemmestyreordningen er nemlig en dansk delegationslov, hvor Danmark i princippet har ansvar og overhøjhed, men har tilstedt Færøerne lovgivnings- og forvaltningskompetence samt finansiering af visse områder.

Med den nye ordning forestiller vi os, at Færøernes Lagting og landsstyre overtager overhøjheden over alle færøske anliggender, altså i princippet, men at man efter aftale kan tilstede den danske regering og Folketinget nogle områder at forvalte og finansiere – til at begynde med med samme ordning som hidtil, men med omvendte fortegn.

Så er spørgsmålet bl.a., om disse ændringer kan gennemføres uden eller med en ændring i den danske grundlov. Det spørgsmål må selvfølgelig afklares først. Vi har habile jurister, der